

РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Васічка Є.С.

студентка,

Науковий керівник: Лехніцька С.І.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

ВИКОРИСТАННЯ ГРЕЦЬКО-ЛАТИНСЬКОЇ КЛІНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ СПІЛКУВАННЯ В СФЕРІ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ З КУРСОМ КОСМЕТОЛОГІЇ

Формування комунікативних навичок є неможливим без набуття комунікативної грамотності, тобто оволодіння нормами, що діють у мовній системі, а також термінологічної грамотності, тобто оволодіння фаховою лексикою, її значенням і нормами її використання [4, р. 61; 5, с. 30–31]. Термінологія – це сукупність різних термінів, які пояснюють конкретне явище, поєднуються і застосовуються в одній конкретній галузі. Використання термінології – інтелектуальний засіб для поповнення свого словникового запасу в своїй діяльності. За рахунок застосування такого засобу людина розвивається, відкриває та показує свій внутрішній світ, спілкуючись зі своїми рідними, близькими, друзями на різні цікаві теми, а особливо, якщо теми спільні. Відштовхуючись від теми тези, цікавить тільки одна професія – це лікар. Саме лікарі часто використовують термінологію, а саме клінічну грецько-латинську термінологію, для професійного спілкування зі своїми колегами-лікарями і пацієнтами. Вона досить популярна, цікава, а особливо глибока своїм словником, що збагачений різними новими медичними словами, термінами, поняттями. Деякі грецькі терміни можуть бути латинізованими, і мати таку ж саму граматичну структуру, що й латинські терміни, наприклад: dermatitis, tidis, f; acne, es, f. В основному лікарі застосовують термінологію грецькомовного походження при

встановленні певного діагноза хворого, наприклад, у хворого виявлене запалення жовчного міхура: «**inflammatio vesicae biliaris**» – латинською мовою, а «**cholecystitis**» – грецькою мовою. Але, в даному дослідженні розкриємо використання грецько-латинської термінології саме в сфері дерматовенерології з курсом косметології.

Дерматовенерологія з курсом косметології є цікавою і популярною галуззю, тому що має свої аспекти та принципи різних процесів своєї діяльності. Діагностування та лікування захворювання шкіри, лікування захворювань, що передаються статевим шляхом; догляд за шкірою обличчя та тіла різними доглядовими методами та продуктами – усі ці пункти є важливими для такої професії, аби поступово досягати високого рівня, розвиваючи цю галузь своїми новими методами та продуктами. Багато лікарів використовують термінологію грецько-латинського походження, які описують різні методи, певні процеси та захворювання, які стосуються тільки одного поняття «шкіри». Латинськомовні терміни, що позначають найменування шкірних захворювань (лат. morbus cutaneus: morbus, i m; cutaneus, a, um) [1, с. 81–88]:

- Рак шкіри – **cancer cutis** (cancer, cri m – рак; cutis, is f – шкіра:
 - **tumor cancri malignus** (tumor, oris m – пухлина; cancer, cri m – рак; malignus, a, um – злоякісний): ракова злоякісна пухлина;
 - **tumor cancri benignus** (tumor, oris m – пухлина; cancer, cri m – рак; benignus, a, um – доброякісний): ракова доброякісна пухлина.
- Рубці шкіри – **cicatrices cutis** (cicatrix, cis, f – рубець; cutis, is, f – шкіра) [2, с. 27];
- Запалення шкіри – **inflammatio cutis** (inflammatio, onis, f – запалення; cutis, is, f – шкіра:
 - **inflammatio cutis membra**: inflammatio, onis, f – запалення; cutis, is, f – шкіра; membrum, i, n – кінцівка): запалення шкіри кінцівок;
- Виразка шкіри – **ulcus cutis** (ulcus, eris, n – виразка; cutis, is, f – шкіра;
- Висип – **eruptio, onis, f**:
 - **papula, ae, f**: папула, вид шкірного висипу [2, с. 23];

Латинськомовні терміни, що позначають найменування венеричних захворювань (лат. morbus venereus: morbus, i, m; venereus, a, um):

- Сифіліс – **lues venerea** (lues, is, f – сифіліс; venereus, a, um – венеричний) [2, с. 29];
- М'який шанкр – **ulcus molle** (ulcus, eris, n – виразка; mollis, e – м'який [1, с. 88, 90].

Грецькі терміни, які позначають **найменування шкірних захворювань (nosos/pathos, nos/path):**

- Рак шкіри – carcinos, carcin-; derma, derm(at):
– carcinoma (“**carcin-**”: рак; “**-oma, atis, n**” – наявність пухлини);
– melanoma (“**melan-**”: чорний; “**-oma, atis, n**” – наявність пухлини) [1, с. 77, 81, 84];
- Акне, вугор – acne, es, f [1, с. 80];
- Дерматит – dermatitis, tidis, f (“**derma, derm(at)-**”: шкіра; “**-itis, itidis f**” – назва запального процесу) [1, с. 76, 86];
- Висип – exanthema, atis, n (“**ex-**”: перебування назовні, поза чим-небудь; “**anth**” – квітка; “**-ema**”: наявність висипів, набряків та наливів) [2, с. 10], [1, с. 49, 75, 77];
- Екзема – eczema, atis, n (“**ec-**”: перебування назовні, поза чим-небудь; “**-ema**”: наявність висипів, набряків та наливів) [1, с. 75, 77; 2, с. 10];
- Псоріаз – psoriasis, is, f (“**-iasis, is, f**”: назва хвороби незапального процесу) [1, с. 76; 2, с. 26].

Крім 1 пункту, всі ті грецькі терміни латинізовані.

Грецькі терміни, які позначають **венеричні захворювання:**

- Сифіліс – syphilis, is, f [2, с. 17];
- Гонорея – gonorrhoea, ae, f (“**-rrhoea**”: виділення рідини чи секрету) [1, с. 79; 2, с. 9].

Грецькі терміни, які позначають **пігментацію шкіри (chromatosis, is, f):**

- Зморшкуватість та чорна пігментація шкіри – acanthosis nigricans [3, с. 17];
- Недостатність пігменту в шкірі – achromatosis, is, f (“**a-**”: заперечення; “**-chromat-**”: колір; “**-osis, is f**”: незапальне захворювання постійного характеру) [1, с. 75–76, 85; 3, с. 18];
- Альбінізм – albinismus, i, m (“**alb-**”: білий; “**-ismus, i, m**”: відхилення від норми [1, с. 77, 83; 3, с. 29].

Грецькі терміни, які позначають методи діагностування, лікування шкірних захворювань (-scopia: обстеження інструментальне; -therapia: лікування):

- Дерматоскопія (“**derm(at)-**” – шкіра; “**-scopia**” – обстеження (інструментальне) – метод дослідження поверхневих уражень шкіри [1, с. 78, 86];
- Корнеотерапія (лат. *corneus, a, um* – роговий; “**-therapia**”- лікування) [1, с. 78] тощо.

У клінічній дерматовенерологічній термінології представлені терміни як латинського, так і грецького походження. Провівши аналіз щодо мовної приналежності даних клінічних термінів, можемо зробити висновок, що дана галузь медицини використовує на позначення своїх понять здебільшого грецькомовні терміни, що складають 70% термінологічних одиниць.

Список використаних джерел:

1. Кісельова О.Г., Ніколаєнко О.І. Лексичний додаток з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія». Київ : «Книга плюс», 2021. С. 49, 77–90.
2. Барбіл О.В., Шєпа Н.С. Українсько-латинський словник клінічних термінів. Ужгород, 2012. С. 9–17, 23–29.
3. Кніпович Ф.М. Словник медичної термінології латинсько-українсько-російської. Державне медичне видавництво УРСР. Київ, 1948. С. 17–29.
4. Лєхніцька С.І., Татянич-Радківська Т., Литвин Ю.М., Саханда І.В. Термінологічне забезпечення професійної діяльності косметолога. *Ukrainian scientific medical youth journal*. 2021. Supplement 3 (126). P. 61.
5. Лєхніцька С.І., Саханда І.В., Литвин Ю.М. Термінологічна складова професійної комунікації фармацевта. *Ukrainian scientific medical youth journal*. 2021. Supplement 3 (126). P. 30–31.